

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre 10 k. — kr.
Félévre 5 " — " —
Negyedévre 2 " 50 " —
Egy hónapra 1 " — " —
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

1000 szavas postai szert 5 kr. Nagybbr terjedelmű s többes rli hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Helye: díj a i - don külön beiktatásért 50 kr

Közérkölciségünk hanyatlása.

Irta: **dr. Király Péter.**

Debreczen okt. 22.

Van e még önértetes, szeplőtlen erkölcsű hivatalnok ember és hazafi ebben az államban, a ki arczipirító kínos helyzetnek ne tekintené a báró Bánffy Dezső politikai égise alatt existálni?! Van-e józanész egyetlen fejben és hazaszeretet egyetlen kebelben, mely föl ne lázadna közéletünk feltartóztatathatlan rohamos hanyatlása és közérkölciségünk megkönyezése méltó elzüllése felett! — Bizonyára egy sincs! — De a hivatalos álláshoz és tekintélyhez való görcsös ragaszkodás, a mindennapi megélhetés feltételeinek elvesztése feletti rettegés, kiöli az erkölcsi bátorságnak minden erényét azok lélkéből, a kik legközvetlenebbül ismerik a mai kormánypolitikának megbocsáthatatlan bűneit, a hivatalok s hatóságok erkölcsi romlottságának minden jelét.

Közérkölciségünk hanyatlásának egy-egy szomorú jele tárul nap-nap után elénk a társadalmi élet minden fázisában. . .

A legtöbb ember hivatása köréből szeret kilépni, — betolakodik olyan munkakörbe, a melyhez neki sem elég esze, sem megfelelő ügyessége és műveltsége nincs!

Mindenki hivatal után éheznek — köztisztesség után vadászik s a protekciójért melylyel képzelt ambícióját kiélegetheti — feláldozza tisztességérzetét, erkölcsi tisztaságát, jellemét, szabadságát s emberi méltóságát . . . csak hivatal és hivatal mindenáron — avval hogy ő egy hivatal betöltéséhez tökéletlenül buta — egyáltalában nem törődik, — avval hogy járattalanságával és ostoba tudakosságával a társadalomnak és felebarátjainak nap-nap után kárt és veszedelmet okoz s hogy kompromittálja azon hivatalos állás tekintélyét, a melybe szemtelenül betolakodott: avval még kevésbé törődik! . . . De hiszen mit neki a felebarati és társadalmi érdekek szentsége . . .! hadd szenvedjen, hadd bűnhődjék a társadalom! megérdemli átkos könnyelműségeért, melylyel lehetővé teszi és dédelgeti ezt a hitvány állapotot! Hogy ne bátoritáná és leike-sítené a hivatal hajhászatra a társadalomnak ezen gyász-lovagait . . . a jelenleg dicsőségesen uralkodó miniszterelnök ur példája, ki nekik fényesen tündöklő mintaképek! — Csoda-e ha a közéletnek ezen szédelői közül egyik-másik elég vakmerő arról ábrándozni, hogy — mivel ma teljesen a fatalizmus világát éljük . . . jöhet idő, a mikor (püff!) üt az óra és kikiáltják Bécsben az illetőt Magyarország miniszterelnöké-

nek; ahhoz úgy sem kell tudomány, csak szerencse! A ki hivatalt visel, azt czim és társadalmi közisztesség illeti. Van-e, a ki ne éheznekc olcsó áron zsiros koncz-
ra, van-e, a ki ne áhitoznekc czimre, rangra, méltóságra? — de hogy van! Van-e, a ki ne vindikálná magának, hogy » T. cz. Ur« helyett »Tekintetes Ur«-nak, »Tekintetes« helyett »Nagyságos«-nak czimezzék?! . . . nagyon, nagyon kevés ember feje szűz ettől a bogártól! Pedig a czim és a rangkorság nem tartozott magyar őseink erényéhez! — A mi idevonatkozólag eddig kaczagtató mese volt, az ma már szomorú valóságga érlelődött . . . A társadalmi közvélemény elajjasodásának mai korában nem találunk már abban az emberek semmi hitványságot, ha egy cselédet félrevezetve oktatnak reá a háziak, hogy n a d r á g o t v i s e e l ő g a z d á j á t »Nagyságos urnak«, az asszonyát — »Nagyságos asszonynak« szólítsa és ez a cseléd iskolázás nem téveszti el hatását a könnyen félrevezet-
hető nagy tömegre, ez a cseléd iskolázás odáig fajul, hogy n. o. a rongyszedő zsidó szolgálója délen lelkenedve avval a hirrel fut be asszonyához — »Nagyságos asszony! tessék befözni a levest, jön már hazafelé a Nagyságos ur, épen a szomszéd utcában furulyázik!«

A MAI VILÁGBAN.

A «Debreczen» tárczája.

Mondj igazat betörök a fejed.
Hazudj sokat lesz nagy becsületed.
Nyílt, egyenes, őszinte hogy ha vagy,
Azt mondják vad gúrombaságot nagy
Szorgalmas legy majd kapsz elismerést,
Lesz irigyed akár csak a szemét

Elverdért azt mondják bolond vagy
Fordítsd köpenyt szó-szóllód lesz sok nagy,
Meggyőződés? Az már semmi, semmi,
Ezért bizony nem kapsz inni, enni.
Kitartasod ha lesz még is elég,
Lesz irigyed akár csak a szemét.

Horváth Gábor.

Szentek versengése.

A «Debreczen» tárczája.

Szabó István.

Ezernyolczszáz . . . nem t'om hányban történt, hogy a jámbor Nagy Péter uram Szent Vendel szobrot csináltatott a földje végére. Nem mindenki tudja, hogy Vendelt a pásztorok védőszentjének tartja a nép és az egyszerű falusiak azt hiszik, hogy a hol Szent Vendel szobor van, azt a határt ez a szent megoltalmazza a csapasoktól, sőt meg a magára hagyott nyáját, gulyát vagy kondát is őrzi, hogy tilosba ne menjen.

A jámbor cselekedetet tehát az egész falu szíve-ven vette, mert azelőtt még nem volt neki Szent Vendelje.

A munkában kifáradt emberek gyakran megállottak árnyékában, hogy veritékes homlokukat megtöröljék. Az asszonyok pedig, mikor az ebédet vitték férjeiknek a mezőre, e helyen mindig phenőt tartottak, buzgón csókolgatva a köszent labát.

Nagy Péter uramnak szántóföldjét beltekétől csak a kocsiút választotta el, jobbról pedig a Kis Pál földjevel volt szomszédos. Midőn egyszer Kis Pál uram kiment a földjére, hogy megnézzé: vajjon mint boldogul a béres az ostoros gyerekekkel, gondolkozva állott meg a szomszédja birtokán levő szent előtt és elhatározta, hogy ő is állíttat szobrot a földjén valamelyik szentnek.

A Nagy Péter egyetlen leányát Piroskának hívták. Piroskát nagyon szerette ifjú Kis Pál, a Kis Pál gazduram fia. Palit is szerette Piroka, de szerették a leány szülei is, mert igen jóraváló gyerek volt. Azért is Pali többször elnezett a Nagy Péter uram házához, a hol esténként meglegedett mosolylyal nézték az öregek a fiatalokat és boldogan emlékeztek vissza arre az időre, mikor ők is olyan ok voltak.

De — tudja Isten — a fiatalok nem érezték teljesen jól magukat az öregek szemei előtt, azért tehát kiültek a kapu mellett levő padra, majd elmentek a szoborhoz, melynek lépcsőjére telepedtek le s úgy gyönyörködtek

egymásban a holdvilág fényénél, mely az akácok lombjai közt vékony sugarakban szűrődött át hozzájuk . . .

A következő nyáron pedig ott állott a Szent János szobra a Kis Pál gazduram földje végén is.

Hej! feltámadt az irigység Nagy Péterben, mikor füllel-heggyel hallotta, hogy »hat szép, szép a Nagy Péter uram Szent Vendelje is, de a Kis Pál szentje mégis csak jobban fest, meg milyen jól veszi ki magát körülötte az a négy fiatal jegenye . . . hátha meg azok megnőnek! . . . Sehogysé tudta el-türni, hogy a szomszéd szentjét több dic-eret érje.

Nemsokára két lámpást csináltatott a szobor elébe, melyeket minden este meggyújtatott, hogy világítson a szent tiszteletére. A faluban, hol az utcai lámpákat ekkor még nem ismerték, igen megörvendettek az új dolognak mert nemcsak az a haszna volt, hogy a szent dicsőségére égett, hanem megvilágította maga mellett az utat is. Hogy pedig a fak se legyenek körülötte olyan közönségesek; tavaszszal kivágatta az akáczfákat s helyükbe szomorú fűzeket ültetett.

De már Kis Pál sem akart alantabb maradni, mint a szomszédja: ő is csináltatott a maga Szent Jánosa elejbe két lámpást, de nem olyan egyszerűeket, mint a Nagy Péteré, hanem nagyobbakat, nagyobb lámpásokat és ékebbeket. E mellett neki az az előny is megvolt a szomszéd felett, hogy a Nagy Péter

Ilyen és ehhez hasonló egészségtelen szellemben szaporodik a thalmi „Nagyságos“ és „Tekintetes Urak“ ellenőrizetlen sokasága . . . bámulatos szapora bogár ez, szaporább mint a haboritlanul tenyésző poloska. Valóságos rákfene ez már a társadalom testén, mely mindennap komplikáltabbá fajul s csak egy merész „operáció“ által menthetnők meg tőle magunkat és a jövő nemzedéket, mely így bizonyára alábbvaló lesz, mint jelenleg elő apai.

Innen van, hogy a hajdan különös megfeszítetést kifejező czimek, melyekkel akkor igazi érdemeket jutalmaztak, — ma legnagyobb részben a tudákos szédelgők és kutyakorbácsra méltó svihákok hitványságának eltakarására használtanak.

A közügyek iránti nemes érdeklődés buzgalma az önérdék hajhászat szentes eszközévé fajult. Ma már az igazságot, — becsületet — és tisztaságot csak a bölcsek és tudósok könyveiben mint eszméket találhatjuk fel, melyről sokkal jobb nem tudni épen semmit, mert hiszen a gyakorlati élet örökös durvaságának nincsen azokhoz semmi köze!

Maholnap az lesz a legnagyobb bűn az emberek előtt, ha valaki önérdéken és szeplőtlen erkölcsi tisztaságban él közöttük . . . A ki az igazság kimondásától vissza nem riad, azt hajdan még elhíresítik is tisztelték — ma pedig még barátai is elvetemült gonosztevőnek tekintik . . . Kereshetjük égő lámpával az embert, mint hajdan *Diogenes*. Csoda-e, ha ilyen Istenéről és önmagáról megfellebbezett nemzettől báró Bánffy miniszterelnök ur azt teheti, a mit az ő bűnös ösztöne sugall?

Szomorú napok virradtak reád szegény magyar nemzetem! Vigasztalást

lámpáit eltakarták a szomorú fűzek, mikor ezek lombosodtak, terjedtek, az ő karcu jegyei pedig mindig magasabbra nyultak fel s gondosan nyesegette azoknak alsóbb hajtásait.

Szegény Nagy Péternek még az étel sem esett jól. Hiába vigasztalta a felesége, még aludni sem tudott a nagy töprengések miatta. Még abban sem talált már sem örömet, sem vigasztalást, hogy szép leánya milyen boldognak érzi magát, ha a Pali gyerek eljön hozzá. Csak azon törte a fejét, hogy mit kellene csinálni a szent szobrának, hogy csinosabb legyen, mint a másik. Sőt nem is igen szívesen látta már házában a Kis Pál fiát, hiszen minden keserűséget ő okoztak neki. Lassanként elidegenedtek egymástól a szomszédok, pedig azelőtt igen jó viszonyban éltek.

Nagy Péter tehát kiadta otthon a parancsot, hogy ezentúl Szent Vendelt minden héten friss koszorúval kell feldíszíteni.

Történt azonban egyszer, hogy a Kis Pál tehene hazafelé menet hozzá nyihelődött a Szent Vendel szobra előtt álló egyik fűzfához, mely a töve táján ketté pattant. Meglátta ezt Nagy Péter és egy doronggal menten leütötte a tehén egyik szarvát.

Ettől fogva nyit ellenségek lettek a szomszédok.

— Hallod-e te gyerek — mondta Kis Pál a fiának — ha még egyszer elmegysz ahhoz a lányhoz, ha még egyszer átledol annak az irigy embernek a háza küszöbét, akkor meg ne lássalak többet a portámon!

csak abban lehetsz, hogy még mindig feltehetjük ezt a kérdést: „Vajon a nemzeti halálnak, avagy tán csak a legszigorubb megpróbáltatásoknak szörnyű napjai ezek?“

A képviselőház ülése.

Debreczen, okt. 22.

Miként hajdan Catónak a szenátusban minden beszédje azzal végződött: Karthágót le kell rontani, a képviselőházban is az ellenzék szónokai beszédjének az a csattanós vége, hogy a Bánffy kormánynak bukni kell, mivel a parlamenti törvények kívánalma az, hogy aki meg nem tartja a parlament által hozott törvényeket, azt a parlament seperje el. Bánffy kormánya pedig szándékosan lehetetlenre tette az 1898. I. cikk végrehajtását.

Polónyi beszéde, a ki bevezette — Okt. 20. — a heves harcot, e főcélra tört különböző varációkban: a melyek közül a bűnbán fogantatott jellemzésért elnök — Kardos Kálmán megrovásban is részesítette, az ellenzék általános helyesléset azonban annál inkább kinyerte.

Nem járul a napirendhez — indemnitás — mivel félti a magyar alkotmányt a Bánffy kormánytól.

Az utána következő Horánszky, a kitől megszoktuk a nagyon is csendes beszédet — most a kiméletelességig elcsúszott.

És ez különösen nagyon mutatja az ellenzék elkeseredésének nagyságát és engesztelhetetlenségét a kormány iránt, a mely ha nyilatkozik, a nyitott ajtókat egész sorát hagyja maga mögött, vagy ellenkezésképp tagad, vagy halgat.

A nemzeti párt ellen, amely támogatta a kormányt, nem járt el a kormány politikai tisztességével.

A kormány játékot üzött az 1898. I. cikkkel, amelyet a Reichsrath munkaképzetlensége esetében végrehajtani kellett volna, nem pedig az országra nézve beláthatatlan következményeket szülőleg javaslatokat beterjeszteni.

Tönkremenést hirdet a kormány a külön álló vámtérület mellett, de egybe hívja az

— Hallod-e te lány — mondta Nagy Péter a lányának — ha még egyszer szóba állsz azzal a legénynyel, ha még egyszer csak meg is látod annak az irigy embernek a fiát, akkor elmehetsz a portámról Isten hírével!

A kitört fűzfának most már a párját is kivágatta Nagy Péter és helyettük két rezgő nyarfát ültetett a szobor elé, míg annak háta mögött megmaradt a két szomorú fű. Most már nem takarták el a lehajló fűzfaiombok Szent Vendel lámpáit és a hetenként megújított élő virágkoszoru, melyet Piroška fel szokta ékesíteni a köszöntet, nagy díszére szolgált a szobornak.

De a pásztorleányok — meg a mezőn járók — a fehér nép — naponként szedtek össze kisebb-nagyobb csokrokat buzavirágokból, vadborsóból és egyéb mezei virágokból, s oda rakták a másik szoborra, melynek nem volt koszorúja. Hiába, már csak ilyen az egyszerű falusi nép izlése! S az egyszerű vadvirágcsokrok jobban díszítették Szent Jánost, mint a kerti virágkoszoru a Szent Vendelt. Hat még mikor Kis Pál uram minden szombat este megmosatta a szobor alapzatát, magát a szentet pedig leporoltatta, akkor volt még csak szép a Szent János! Szinte messziről ragyogott, mert szép fehér kőből volt, drágábból, mint a Nagy Péteré.

Szóval mind a két szent nagyon szép volt, de odalet a két szomszéd békeje es két fiatal szív boldogsága.

Történt egyszer, hogy ifju Kiss Pál megúván a szentet leült a hatarköre, mely

autonom tarifa feletti tanácskozára az ankétet!

Ráolvasta Lukács p. ú. miniszterre azt, amit ez elhallgatott: az osztrák feltelet a kiegyezéshez — a kvóta emelést; és ezt magukból a kiegyezési javaslatokból bizonyította, ahol a nagyobb hozzájárulási arányra nézve az van mondva, hogy jövő év elejétől fog életbelépni. Indokolta Horánszky, miért lépett ki a quota deputatióból: mert nem volt erkölcsi ereje letérni az állaspontról, mely szerint a magyar küldöttség nem bocsákozhat addig új számításokba, míg az osztrák küldöttség el nem fogadta a számítási alapot. A küldöttség letért, tehát neki ott többé nincs helye. Az indemnitás befolyást enged az ország sorsa alakítására, más miniszterelnök alatt rövid időn másként alakul az.

Szünet után Major Ferencz beszélt. A kormánypártiak a folyosóra távoztak s a ház megszámolását csak az által lehetett kikérülni, hogy az elnök becsengette őket onnan. Major is az indemnitás tárgyalása ellen érvelt olyan emberek, mint Wekerle is, az önálló vámtérület hívei; a miniszterelnök elvesztett minden fogékonyt a törvényes vagy törvénytelen közt való megkülönböztetésre s kedvezenc teremtése az ex-lex-állapot.

Sághy Gyula beszéde már a maradt az idő elhaladt volna — 1 óra 55 percz — miatt, amikor az elnök az ülést berekesztette.

Az eredmény az ellenzék csatanyerésének tekinthető, amennyiben mindaddig megakadályozta az indemnitás tárgyalását, a szent és a hogy t. i.: azt a kormány kereszthajtani akarta. A nagy engedelmes többség daczára ennyi is nyereségnek tartható!

BELFÖLD.

A koronaértékű ezüst-, nikel- és bronzérmek veretése és forgalma. A hivatalos lap mai számában köztesetesi az állami számvéviszék a folyó év III. negyede végéig vert, forgalomba hozott s készlemben maradt ezüst egykoronások — valamint a koronaértékű nikel és bronz váltópénzek álladékról szóló kimutatást. Ezen kimutatás szerint a III. évnegyedben sem 20 és 10 filléres nikelpénzt nem vertek, mert az ezekben a pénzemekben a törvény szerint verethető

az ő földjüket a Nagy Péterétől elválasztja. S talán nem is a véletlen volt az, hogy Piroška éppen ekkor vitte ki a koszorút a Szent Vendelre.

— Jó napot, Piroška!

Bátortalanul köszönt a legény, a leány is félénken tekintett vissza, de eszébe jutott, hogy édes apja most od'ala van a tanyán. A fiú felé irányozta hat lépteit.

Ki tudja, mit és mit nem beszélgettek. Elég az hozzá, hogy Palit még azon év októberében elvitték katonának Piroskának pedig nem lehetett hallani többet a nótáját, melynek hallatára azelőtt minden arra meo meglassította a lépteit. Naponként mindig szomorubb lett. Édes anyja aggódva beszélt erről az apjának, találgatták is az okát, de sehogysz bírták kitalálni. Pedig mind a ketten tudták.

De mikor leányuk azt az ékes piros színét is elveszítette, melynek eddig annyira örültek a boldog szülők, mikor már be-e-tt szemekkel és sovány arczán szenvedő vonásokkal lézengett, akkor már kitalálták a baját. Meg is szólította Nagy Peter Kis Pal uramat az utcán.

— Kis Pál uram, ha nem restelné meghallgatni, mondanék valamit.

— Hallom!

— Én már beláttam a mi ellenségeskedésünk hiabszólását; nem lehetne-e mi ismét jó szomszédok? Az igaz, hogy kart tett-m a kegyelmed jószágában, de majd csak helyre hozom valahogy a hibámat.

— Én is gondoltam már arra, hogy szóli kellene kegyelmednek, hisz' csak má-

menyiség már korábban kiveretett. A 60,000,000 egykoronásból kiadtak a III. évnegyed végéig 59, 832,000 koronát, készletben maradt 168,000 korona. A 18000000 koronaértékű 20 és 10 filléresből a jelzett időpontig 17987000 korona értéket bocsátottak forgalomba, készletben maradt 13000 koronaérték, mely egész összegében 10 filléresekre esik, 2 és 1 filléres bronzérmekben mindaddig 4,838,619 korona és 6 fillér értéket vertek, ebből átadtak a forgalomnak 2549063 korona és 11 fillér értéket, a többi 2289555 korona és 95 fillér érték készletben van.

Nem Mohamed megy a hegyhez, hanem a hegy Mohamedhez. Köztudomásu hogy a király egész e hó 30-ig szándékozott Gödöllőn maradni. Tegnap este azonban hirtelen Bécsbe utazott, hogy ma Muraviev gróftól, az orosz külügyminisztert fogadhassa. Így hát nem a miniszter utazik a koronás főre, hanem a koronás fő a miniszter elé. Kétségtelen dolog, hogy ez beleütközik nemzetközileg megállapított illemszabályokba melyeknek a legfőbb követelménye az hogy ha egy külföldi államférfi fogadtatni óhajt valamely uralkodótól, hat oda jár az, hol ez az uralkodó akkor tartózkodik. Ennek a mostani feltűnő kivételnek más magyarázata nem lehetséges, mint az, hogy az uralkodó — Magyarországon tartózkodott, ezt a terepnumot pedig a külügyek vezetősége nem ismeri el olyannak hol magasrangú külföldi egyéniségekkel fontos külföldi kérdéseket megtárgyalni és elintézni lehetne. Még véletlenségből sem lehet azt megengedni, hogy a külföld vezetőférfiai (ha csak mint a német császár, egyenesen nem kívánják) felfedezhesék, hogy van Magyarország is és a külügyi politika csomói magyar levegőben, pláne magyar befolyás alatt oldódnak meg. Ezért kellett a magyar királynak ott hagyni azt a helyet, hol enyhülést és vigasztalást keresett.

KÜLFÖLD.

Az oroszok Macedóniában. A macedóniai orosz konzulok működése nyugtalanságot keltett még az itteni hivatalos körökben is. A konzulok ugyanis a szerbek és bolgárok macedóniai küzdelmében egészen a szerbek részére állottak s a törökökkel egye-

sülve nyomnak el minden bolgár kulturális mozgalmat a szerbek javára. A bolgár iskolákat és a bolgár templomokat a szerbek kezébe játszzák.

De az orosz konzuloknak buzgósága nem csak a szófia, hanem a belgrádi hivatalos körökben is nyugtalanságot kelt. Szófiában azért, mert az ellenzéknek erős kormány es orosz ellenes agitációra nyújt alkalmat, mely vezetés is lehet a mai regimere; Belgrádban pedig azért, mert tudják, hogy az orosz konzulok macedóniai működése nem egyéb, mint az Obrenovic dinasztia ellen megkezdett akna-munka folytatása. Az Obrenovic dinasztia ugyanis a macedóniai szerb mozgalom kulturális jellegét mindig gondosan megőrizte s meg így is óvakodott, hogy a porta érzékenységét meg ne sértse. Az orosz konzuloknak a működése természetesen kiegészíti Nikita fejedelemnek az Obrenovicok ellen megindított hajszáját.

Bukarest, okt. 22. Római politikai körök a legélesebb érdeklődéssel tekintenek a nemzeti liberális partok a legközelebi vasárnap Jassyban tartandó gyűlésére. — E gyűlésen ugyanis a miniszterelnök Sturdza Demeter is részt fog venni s nyilatkozni fog Románia összes bel- és külügyi politikai kérdéseiről. A moldvai választókerületek összes képviselői szintén részt vesznek a gyűlésen.

III. Béla király és neje temetése.

III. Béla király és felesége újra eltemetése tegnap — Okt. 21. 10 ó. — ment végbe, az Árpádok sorában is kiváló helyet foglalt király érdemeinek megfelelőleg — a koronázó Mátyás templomban, impozáns nép jelenlétében és nagy gyaszpompával.

A templomba csak jeggyel lehetett bemenni, bizony jegy nélkül nem tudtak beferközni oda, akik arra jó levele szert nem tettek, vagy tehetek s kívül kellett maradniok. Már a Szentháromság térre vezető utcák torkolatánál megállították a közeledőket. Így a rendőri intézkedés meggátolta a kegyelet kifejezésének közvetlenségét és a templom alkalmi díszítésének szemlélését sokak méltó sajnálatára.

Természetesen a templom belsejébe behatoltak és helyet foglaltak: a miniszterek, államtitkárok, mindkét Haz tagjai, a törvényhatóságok küldöttei, a hatóságok fejei, a magyar társadalom minden osztályának képviselői s ami jó benyomást tett — a helyőrség tagjai.

Sorfallat a templomban a koronaórság diszszakasza és a Ferencz József fiúnevelő intézet egyenruhás, oldal fegyveres növendékei képeztek.

Háromnegyed 10-ig tartott a felvonulás, amikor Vassary primás is megjelent és a szertartás azonnal kezdetét vette.

A tömeg kívül állhatatosan megmaradt az egész szertartás folyama alatt. A rendőrség megfelelő képviséttel ügyelt fel a rendre. A primás segédlete nagyobbbrészt a cisztercita rend tagjaiból állott.

Az udvar részéről Apponyi L. gróf főudvarmester, Széchenyi Gyula gróf főajtónálló és Bánffy György főlovászmester jelent meg a főméltóságok élén. A ravattól balra a konzuli kar foglalt helyet. A többi padosorokat a kétház tagjai, főispánok, megyei és városi törvényhatóságok küldöttei foglalták el; az első padosorok azonban a társadalom elsőkelő hölgyei számára voltak fenntartva. Amazok diszmagyarba, emezek pedig mély gyászba voltak öltözve. A ravattal a koronaórság fényes alabárdokkal vette körül.

Az ünnepélyt pontban 10 órakor Mozart nagy requiemének előadásával kezdték meg. Mire után a primás a főoltár előtt tartotta meg s nagy szónoki hévvel és csengő hangon mondta el mély hatást tett beszédét, III. Béla király nagy érdemeinek kiemelésével, aki bár erkölcselen idegen udvarban növekedett, — mégis megtartotta erkölcsi tisztaságát és ami fő — magyarságát; mint király korát felül-

muló nagybölcse sséggel szervezte a közigazgatást, megalkotva a magyar kancellariát, amely századokon át fennállott; rendezte az ország pénzügyet; emelte gazdaságát s a kulturát, I. László király szentté avatását ki szövelte stb., stb. Megáldotta ismét a kir. relikviákat s esedezett, hogy a dicsőült legyen közbenjáró Istennel e mindig sok bajjal küzdő országért és nemzetért, akiért életében oly nemes lélekkel küzdött! stb., stb.

A sirásig megindító beszéd magát a szónokot is megindította.

Beszéd után segédletével körüljárta a ravattal, beszentelte ismét a koporsókat. Ezután az énekkar a M o s o n y i L i b e r a j a t énekelte. Azután négy cisterita barát a koporsót a Szechtásomság kápolnába vitte, ahova csak a kormány tagjai és a képviselőház elnökei mehettek be s ott a szarkophágba helyezték el, melynek fedelére a ciszterciták ezüst — és Szekesfehérvár élő virágkoszoruját tettek és V a s z a r y primás ismét beszentelésével a gyászünnepelely már véget ért.

A templomból aztán, amelyben még H e t t y e p ecsi püspök mondott csendes misét, egy óra fele a közönség szép rendben távozott.

Ferencz József király nagy magyar őse és feleségének maradványai tehát ismét átadtak a most már talán háborítlan örök nyugalomnak!

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.

A keresk. és iparkamara tegnapelőtt d. u. tartotta őszi rendes közgyűlését a bel- és kültaxok nagy számának jelenlétében.

A közgyűlésnek kiváló érdekességet kölcsönzött az, hogy az ülésen megjelent R á t h Károly kir. tan. s a keresk. muzeum igazgatója, kit elnök Sz a b ó Kálmán, miután az ülést megnyitottanak nyilvánította, mint újonnan választott levelező tagot szívélyes szavakkal üdvözölte.

Rath Károly levelező taggá választását megköszönve kijelentette, hogy a kamara működését figyelemmel kísérve, tehetségéhez képest igyekezni fog a bizalomnak megfelelni.

Az elnöki előterjesztések s a titkár jelentésének tudomásul vétele után felolvastattott és tudomásul vétetett a keresk. miniszternek a kamara 1897. é. zárszámadásait jóváhagyó magas leirata.

Targyalás alá vétetett ugyancsak a keresk. miniszternek a kamara kebelében a keresk. muzeum tudakozó irodájával kapcsolatosan szervezendő tudakozó iroda létesítése tárgyában érkezett leirata.

Rath Károly muzeumi igazgató részletelesen és behatóan ismerteti a vidéki kereskedők és iparosokra nézve oly kiváló fontossággal bíró tudakozó irodának tervezetét és azon feladatokat melyek ezen tudakozó iroda révén a h a z a i k a m a r á k r a várakoznak.

Ismerteti a kapcsolatot és viszonyt, mely a kamara és a közp. tudakozó iroda között fennállva, a nagy közönség érdekének gyors és pontos kielégítésére szolgálhat.

Végül a közgyűlés R á t h Károlynak e tekintetbeni javaslatait elf. g a v á n, hozzájárult dr. Király Ferencz titkár azon indítványához, hogy a hazai kamarák a közp. tudakozó iroda szerveztetének tanulmányozása és lehetőleg egyöntetű eljárás követése céljából B u d a p e s t e n közös tanácskozásra hívassanak egybe.

A közgyűlés elhatározta ezután, hogy a pénzügy és a ker. miniszter utasítása folytán a Budapestén létesítendő központi hitel-szövetkezet részjegyeinek jegyzésére kerülete nevezetesebb czégeit és vállalatait felfogja hívni.

A szegedi keresk. és iparkamara alapján pedig elhatározta, hogy a közg. irodalom fejlesztése céljából évenként s így már az 1899. évi költségvetésében is 100 frtot beállít.

* **Bacsu.** Debreczenből való elköltözésem alkalmával ez uton mondom bacsut mindazon kedves ismerőseimnek, barátainak, kiktől személyesen el nem bacsuzhattam. Váradi Ödön ügyvédjelölt.

* **Halálozás.** A következő gyászjelentést vetjük: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtethetlen jó ferjnek, páratlan jó apának, nagyapának, dédapának, apósának és adott jó emlékü rokonnak, néha Polgár JÁMBOR BÁLINTNAK folyó hó 21-én reggeli 5 órakor, életének 77-ik boldog hazasságának 52-ik évében 8 napi súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 23-án délután 2 órakor fogtak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Hatvan-utcai 64-ik sz. háztól a nagytemplomban tartando gyászima után a Hatvan-utcai temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtszességtételre a megboldogult rokonait, barátait, és jóismerőseit szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898. október hó 21-én Banatos neje: Özv. Polgár Jambor Bálintné Illésy Mária. Gyermekai Polg. Falusi György-né Jambor Julianna gyermekeivel; Eszter férjével; Polg. Nemes Gáborral és gyermekeivel; Polgár Jambor Lajos gyermekeivel; Polg. Jambor Imre nejevel Szöllösi Máriaival s gyermekeivel; Jambor Zsuzsika férjével polg. Kovács Istvánnal; Jambor Mária férjével polg. Banyai Antal és gyermekeivel; Jambor Erzsébet férjével polg. Pap Ferencz gyermekeivel; Jambor Róza férjével polg. Szabó István és gyermekeivel. Unokája; Szabó Julianna férjével polgár Hegedüs Lajos és gyermekeivel; Szabó Lajos nejevel Balogh Zsuzsánnával. valamint számos rokonok nevében is. Áldás és béke poraira!

* **Hirdetés.** A Nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszter urnak 40918 számú rendelete folytán közhírré tétetik, hogy az ausztriai értékű egy krajczaros és félkrajczaros réz váltópénz a magán forgalomnak csak 1898 évi Junius hó 30-ig fogadandó el, az állampénztárnál és hivataloknál pedig csak 1899 évi december hó 31-ig fogadtatnak el s hogy 1899 évi december hó 31-ike után azok sem nevértékükben sem anyagértékük megtérítése mellett többé sem fizetékppen el nem fogadtatnak sem be nem váltatnak. — Debreczen, 1898 okt. hó 21-én. — A városi táncos.

* **Halkötelesek figyelmébe.** A m. kir. honv. miniszter, az 1889. évi védtörvény 35. szakaszához képest, az 1899. évi ujonczozásra vonatkozó előmunkálatok teljesítését oly célból rendelte el: hogy azon esetre, ha az 1899. évi ujonczjuttalások tetteles kiállítását a törvényhozás megszavazza, az állítás, az 1889. é. védtörvényben kijelölt és márcz. 1-től ápr. végeig terjedő időszak folyamata alatt, teljes és biztos adatok alapján s mind a magánfelek törvényes igényeinek kellő figyelemben tartásával, mind a hadsereg és a honvédségre nézve legkedvezőbb eredménnyel fogantatottatassék.

Ezen előmunkálatok közé tartozik többek között:

A) Összeírása az 1876—77. években született ifjaknak, a kik az 1899. évi sorozásra felhívott korosztályokba képezik.

B) A sorshuzas.

A szolgálati kötelezettség teljesítése tekintetében megengedett és a védtörvény 31. §-a szerinti póttartalékba való besorozásból álló kedvezmény iránti folyamodványoknak a felek által, és pedig:

C) a családfenntartók, vagy azok gyámlatásra szánt rokonai;

D) az öröklött mezei gazdaságok birtokosai;

E) a papjelöltek és papnövendékek;

F) a tanítók és tanítójelöltek által való előkészítése s benyújtása; — végre

G) a felhívott korosztályokba tartozó s egyévi önkéntesül való felvétel végett történt jelentkezések alkalmával hadképteleneknek talált egyévi önkéntes jelöltek valamint az egyévi tényleges szolgálat kedvezményére a védtörvény 25—29 §§-ai szerint igényvel bíró és azt a sorozás alkalmával érvényesi-

teni kívánó ifjak által az egyévi tényleges szolgálat kedvezményének biztosítására illetőleg megadására vonatkozó kérvényeknek felszerelése és benyújtása.

* **Névmagyarosítás.** Fréizinger József honvédhuzár századosnak kérelmére a belügyminiszter megengedte, hogy vezetéki nevét Fréizinger-ről F e r e y-re változtathassa.

* **Nyilvános köszönet.** A Magyar nemzet pusztulása (oláhosítás miatt) cz. munkájára Dr. Király Péternek ujjában előfizettek Zilahról: Báró Weselényi Miklós ur — Szilágyvármegye főispánja, dr. Kaizler ur alispán (diszpeldányra), dr. Petri Mór kir. tanfelügyelő ur, dr. Veres Sándor zilahi főszolgabíró ur, László Andor ur, Kovács Károly ur tsvzéki aljegyző, dr. Papp György ur (ügyvéd), Felekán Oszkár ur szolgabíró, Bács Jenő ur, dr. Getie Janos ur, Fodor Dániel ur polg. isk. igazgató ur, Bikfalvy Ernő, Moldován Géza urak. Fogadják a hazafias vállalat támogatásáért mindannyian, úgy a szerző, valamint szerkesztőségünk részéről igaz köszönetünket.

* **A pápa állami civilistája.** Ismeretes dolog, hogy a pápai államnak Olaszországba bekebelezése után kárpótlásul évi 3200000 lira civilistát biztosítottak törvényileg a pápának, csak hogy ezt — a Vatikán ismeretes magatartása folytán — sohasem vettek föl. Nemrég tette köze az olasz nyilvános államadósságok kezelésére kiküldött bizottság 1896—97 évi szóló zárószámadását, melyben jelenti, hogy az idejekorán fel nem vett tehát elvesztett kamatokat leszámítva a pápának még mindig 60337500 lira követelése van az olasz államon. Az Osservatore Romano ehhez azt a megjegyzést fűzi, hogy az olasz törvények szerint, minthogy a járandóság nem a pápának, hanem a pápaságnak lett biztosítva, a kamatokat nem szabad elévülés czimén leszámítani. E szerint XIII. Leo követelése körülbelül 70 millió lirára rug.

* **Az a 15-ös bizottság,** melyet a debreczen városi törvényhatóság a hortobágy pusztának jövedelmezővé tétele tárgyában szükséges módoszatok megállapítása végett kiküldött holnap d. e. 10 órakor a polgármester elnökele alatt a városház tanácstermében ülést tart.

* **Öngyilkos cselédleány.** Gulyás Mária helynéküli cselédleány — ki több ízben megkísérelt lopás miatt valószínűleg »kleptomániában« szenvedett, — legutóbb S i n a y Sámuel közvetítő és cseléd elhelyező irodájában ismét megkísérelte büntetés szándékú elhagyását az által, hogy az intézeti iroda helyiségéből több női ruhadarabot — melyek egy pad alatt voltak letelve, — akart tolvajlani. Mielőtt azonban a magához vett tárgyakkal eltűnt volna a láthatárról, Sinay Sámuel észrevette a gonosz manipulációt s a leánytól elvette ugyan az eltolvajlani szándékolt ruhaneműket, de a tettet a rendőrség kezébe juttatni nem sikerült, mert az gyors futással elmenekült s azóta egész ma reggelig senki sem tudott róla semmit.

Ma reggel azonban egyik szolgálatban levő rendőr a Váradi utcai temetőben egy öngyilkos leánynak a hullájára talált, mely még egészen kihűlve nem volt. Ugy szállították be a szerencsétlent a városi kórházba s kitélének megállapítása folytán az öngyilkos leányban a szerencsétlen Gulyás Mária-t fedezték fel, a ki nemcsak lopási hanem öngyilkossági kísérletet is többször követett már el, de ebben öt mindég megakadályozta valami véletlen.

* **A királyné végrendelete.** A berlini Kleines Journal — mint nekünk táviratozzák — allítólag leghitelesebb forrásból arról értesül, hogy Erzsébet királyasszony végrendeletében a legtöbb készpénzt Gizella hercegnő leányára, Seefried bárónéra hagyta. Annak a kivánságának is kifejezést adott végrendeletében a királyné, hogy Lipót bajor herceg bocstason meg leányának, a miért báróhoz ment feleségül és engedje meg, hogy a fiatal pár visszatérjen Bajorországba. Seefried báró tudvalevőleg kilépett a hadsereg kötelékéből. Most, teszi hozzá a Kleines Journal, elfogja hagyni az osztrák katonaságot és visszatér feleségével Bajorországba. A báró később a diplomáciai pályára fog lépni s valószínűleg Németország egyik követi állását kapja meg. Erzsébet királyné meg arra kérte a királyt utolsó akaratában, hogy lebonyolítandó magánügyeit személynél és intézőkkel és hogy négyosztályú Erzsébet-rendet alapítson, melylyel azokat tüntesse ki, a kik Rudolf trónörökösnek az »Osztrák-Magyar Monarchia irásában és képmé-czimű munka elkészítésénél segédkeztek. A király ennek a kivánságnak tudvalevőleg más formában eleget tett.

* **A bártfai Szent Enyedről** nevezett híres templomot, amely XX. század közepén épült s 1879. óta restaurálták — holnap okt. 3-án szenteli fel B u b i c s Zs. kassai püspök.

* **Az új román metropolita.** Mint a »Kel. Ért.« megbízható forrásból jelent az elhunyt metropolita helyére Metianu János aradi püspököt fogják nagyszabedű érsek, metropolitává megválasztani. Ellenjelöltje Goldis Janos a nagyváradi gör. kel. püspökség hely. elnöke lesz. Ki szintén számíthat tekintélyes számu szavazatra, Metianu többsége azonban kétségtelen. Ez esetben Goldist választják meg aradi püspökké. Utóbbi jelenleg szabadelvű párt-programmal a csekei választókerületet képviseli az országgyűlésen.

x **Harmadik magy. kir. osztályorsjáték.** Az előtűnk fekvő sorsolási tervezet szerint a harmadik osztályorsjáték első osztályának húzása november hó 17-én és 18-án lesz és tisztelt olvasóinkat különösen figyelmeztetjük a Török A. és Tarsa budapesti cég hirdetésére. Ezen általunk ismert czeget azért ajánljuk, mert ez szigoruan pontos és vevőit legjobban szolgálja ki. Ugy látszik, hogy Fortuna istenasszony különös kegyével árasztotta el e czeget, mert értesülésünk szerint az első és második sorsjáték alkalmával körülbelül egy millió ötszáz ezer korona nyereséget fizetett ki vevőinek. A nyeresémek száma, valamint a sorsjegyek árai az I. osztályhoz — és pedig egy egész 6 frt, egy fél 3 frt, egy negyed 1 frt 50 kr, egy nyolczad 75 kr. — ugyanazok maradtak a harmadik sorsjátéknál is. A ki tehát a szerencsének kezét akar nyújtani, forduljon bizalommal Török A. és Tsa főelárusítókhöz Budapestben.

x **Pontos az Osztályorsjáték minden résztvevőjére,** hogy a húzási listának, valamint az újitási sorsjegyeknek idejekorán birtokában legyen. Az osztályorsjáték létezése óta a jóhírnévnek örvendő főgyűjtőde L u k á c s Vilmos (Budapest, Sas-utca 1.) ezen tekintetben a játékosok kívánalmainak legpontosabban megfelel, úgy, hogy ennélfogva ezen czeget a nyereséseteo mindenkor tanusított legszigorubb discretio folytán és a bármely összegű nyeresémek gyors és kulans kifizetése következtében osztályorsjegyek beszerzésére legmelegebben ajánlhatjuk.

* **Új találmány.** Legjobb a Fáy-féle rögtön finomító és szépítő arczkréme. Nem zsiros. Ártalmatlan! Higanyt nem tartalmaz. Debreczenben kapható Dr. Rothschnek V. Emil és Tamásy-féle gyógyszerertárban, valamint a kéziódnél Grosz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

x **Üzleti könyvek, kopir-könyvek rendkívül olcsón kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, a főpostával szemben.**

TANÜGY.

Az új tankönyvek.

Háladatlan munkát végeztek, mikor politikai apba irok Jeremiadák a tanítás ügyéről.

A mai társadalom inkább érdeklődik minden egyebbe iránt, mint ez iránt.

Mintha az ó világ keleti népeinél divott kasztrendszer szelleme tartaná lenyűgözve a hajdan szittya magyart: vakon rábizzá a kiválasztott osztályra legföltettebb kincsét — az új nemzedeket.

Vagy én lettem vakka, pessimistává mióta sorsom a művelt emberekkel való gyakoribb érintkezéstől megfosztott?!

Bár ugy volna!

Azt látom, hogy az apa beadja gyermekét az iskolába, s taníttatja. — A raffineriának számtalan nemével át is juttatja drága csemetét a Rubikonon, de hogy tud-e valamit arról, hogy gyermekének lelke ugy s akent műveődött, amint lehetne es kellenesse ha nem, akár e ezen segíteni, azt egyetlenegy esetben a Magyar Nyelvőr 1898. X. fuzetétől, tapasztaltam.

Ugyanis Oidal Janos csömöri lakos fejezte ki csömörlését a mai magyar olvasás tanítás módja felett.

Nem tudom, kicsoda ez ez ur, de azt állítom, hogy fehér holló.

En a német nyelv tanításának módjára akarok most ad hoc esetből rámutatni.

Schuber Mátyas dévai tanár sz rkesztett egy német nyelvtant s tudommal a szoboszlói állami polgári iskolában ezt a tankönyvet tanítják.

Boc-kay, Bethlen, Thököly, Rákóczy vitéz hajdú! Halljátok-e, a ti ivadékaitek muszájból nevetül tanulnak!

S még minő tankönyvből?!

Eddig a der, die, das után a des, der des következett. Most hogy az új tankönyv szerkesztés indokolva legyen, a nominativus után az accusativus, azután a dativus, végre a genitivus következik.

Mar az 5-ik gyakorlat részes határozót, a 6-ik birtokos jelzőt tárgyal s mikor meg az igeragozásról mit sem szól, beleszóvi az ige »folyamatos jelen idejét« »folyamatos múltját« »végzett jelenét és végzett múltját.«

Szent Kéofás! Minő Toha vabohu!!

A 12-ik levélben ez vagon: »Du unterstehst dich zu fragen« továbbá »damit zie nur ze bst sicher zien könnste.«

S még ekkor a módjelző igéről szó sincsen.

Valóban elképpedünk ezek láttára. S noha ismerjük a szoboszlói állami polgári iskola német nyelv tanítását, a ki míg egyfelől ugyancsak független magyar ember, másfelől kitünő és szorgalmas tanfőru; azt kerdezzük, hogyan fog e től a tankönyvtől eredményt úgy felmutatni, se magát, se növendekait t ü l n e t e r h e l j e.

E sorok írója — bünül ne vegye az Isten — beszél németül, de sem ő, sem 8-ik gymp, osztálybeli rokona nem tudta Schüber egyik másik mondatát lefordítani. Hogyan tudja majd egy 13—14 éves hajdú ivadék, a kinek még ma is fülebe cseng a régi kurucz nótá:

»Ne higj magyar a németnek,
Ak rhogyan hitegetnek;
Mert ha ad is nagy levelet,
Mint a kerek köpönyeget
S pecsétet üt olyat rája,
Mint a holdnak karimája,
Nincsen abba semmi virtus,
Verje meg a Jézus Krisztus.

S így vagyunk a legtöbb új tankönyvvel! Például L. S. mertana abban különbözik az eddigiektől, hogy a háromzögeket csucsal lefele fordítva rajzolja. A terminus technikus az, ami volt.

Hat még a nyelvészek minő versenyt rendeznek! Egyik 14 féle határozót ismer, a

másik csak ötöt. Az egyiknél a mondat: »a gondolat kifejezése« a másiknál, »a mondat nyelvi eszközökkel való kifejezése« annak, hogy a beszélő lelkében két képzet kapcsolódott az onczelből, hogy ezekétképzet a hallgató lelkében is összekapcsolódjék.

Denique: erőtetés és erőlködés az egész! Minden új könyv terhére van a szülőlekek, terhére a tanúonak. A közoktatásügyi tanácsnak azonban jó mindannyi.

Egy új lángszellemnek kell születni, aki oda dörögje az alvó magyar társadalomnak: »Ebredj nagy almáidból, ebredj Árpád fia!

Vajha felebredne s oda szólna: »e d d i g a g a r a i m a t, csikóimat neveltem, dressziroztam, miattok el is uztam; te iskola! a gyermekeket dressziroztad, testben, lelkben agyon kinezad, de ne tovább ezen az uton, mert az anyagi és erkölcsi romlás a nemzet sirját fogja megasni!!

Szentjóbý Kálmán.

Színház.

A kis herceg. Három kaczagató est után a dalos személyzet lépett újra színpadra. Lecocq finom muzsikájú operettjével: a kis hercegnek reprisével. Első pillanatra az a különös dolog lepett meg bennünket, hogy a karmesteri széken V i n c z e Zsigmond ült. Fiatal, erő, ki zenei tudással és intelligenciával bír, hanem a kezdetlegesség nehezé-geivel küzd, mikor közönség és festett világ közt a vezető szerepet játsza, mert egy operett előadás sikere jó részben a karmester kezebe van lefektetve. És hogy debutje elfogadható sikerrel járt szívesen írjuk a javára.

A mi az előadást illeti gördülékenyen, simán folyt le; voltak ugyan kesések, de a színpad szereplői ügyesen töltötték be a késés által okozott szüneteket.

A czimszerepben K a p o s i Józsat láttuk. Csodálatosképen korlatozt., maskor tulsagos elevenséget es játékaival igyekezett olyan korlatok között maradoi, a meyek leginkább bizosíthatják a sikert. Énekszámái sikerültek, csak arra vigyázzon, hogy hangjának nyomatékot és erőt ott ohase kölcsönözzön, a bol az teljesen indokolatlan, Öltözékei csinosak izések voltak harmadik felvonásbeli panczél kostümjével szinte tündökölt.

R. S e r f ö z i Zseni a hercegnét játszotta, Szerelmi jelenéseiben sokkal több melegséget írt, mint partnere. Figyelemmel, pontosan felelt meg feladatának és csinos hangját érvényre tudta emelni. Ha valami ugy csupán saajatságos gesztusai ellen hozhatnánk fel kifogast, de a fiatal asszonyka fokozatos haladása, amely ugy szóván szemünk előtt folyt le, arra enged következtetni, hogy ezen hibáit is fokozatosan fogja elhagyni.

Sziklai józsi alakítást nyújtott. Ritkán érvényesíti a művészet olyan di-krét fegyverét, mint tegnap este tette. Az ő nagy hibája az, hogy a legtöbb esetben tulzásba csap át s slágvortjait maga is kaczagja és a felsőbb régiok derűtségéhez alkalmazza alakítását. Tegnap este, mintha csak kivetkőzött volna ezen hibájából, szelidebb, simább eszközökkel ugyan, de jelentősebb és a jóizlésű közönség elismerését biztosító sikert aratott.

Locsarekné egyik legjobb szerepében aratott diadalt.

A szolísták mellett nem hagyhatjuk figyelmen kívül a karszemélyzet összevágó, erőteljes és szabatos előadását, amely különösen a férfikarnál érvényesült teljes sikerrel.

Bántó hatást csak az tett a közönségre, hogy a színház egyik elsőrangú énekesnőjét, Thurzó Ilonát, a kit zenei tudása szóló szerepre praedestínál, a karba osztották be.

f. m.

Folt, amely tisztít.

Echegerai hirneves, szenzaciós drámája a »Folt, amely tisztít« került tegnap este színpadra. A kerek, összevágó előadást szép számú közönség nézte végig.

Matilde szerepét F á i Flóra játszotta igaz bensőséggel, a legközvetlenebb természetességgel s a siker teljes is lett volna, ha a harmadik felvonás nagy jelenetének hatásán nem rontott volna pszichikailag nagyon is kifogásolható alakításával.

Mert Matild az a különben szelid lelkű, szende leány az irtózatossapás sulya alatt nem fogja a női szendeséggel alig össze nem egyezhető harsogó kiabálással lelkének zavarát és szíve érzelmeit tolmácsolni, hanem megtörve az iszonyu csapás sulya alatt, csak halk suitogással fogja kifejezni azt a végtelen fájdalmat és szenvedést, mely valóját egészen megzavarja.

A hatás azonban nem maradt el, mert a közönség így is elismerő tapsokkal jutalmazta az egyebbe tekintetben kiváló gondadal reprodukált akitását.

H a l m i Margit Eriqueta ellenszenves szerepében is érvényre tudta juttatni tehetségét. Az est sikerében neki is nagy része van. Sz é k e l y Sándor mint Fernando ismét szép jelet adta multkori azon állításuknak, hogy a színtársulat egy sok oldalú jeles erőt nyert benne.

Szerepét gondosan tanulmányozza, ambícióval, lelkesedéssel dolgozza ki, behatol a szerep meritumába s nincs egyetlenegy fazisa szerepének, mely e gondos tanulmányt magán ne visené.

Legyen róla meggyőződve, hogy a kik a színész játékát nem pillanat hatása alatt teszik elismerés tárgyává, hanem természetigazságot, tudást és alakítóképeséget keresnek minden szavában s mozdulatában, azok neki adjak a babért.

A Szathmáry Árpád művészete mellett még Csügényi Vilmárol kell megemlékeznünk, kinek alakítása halvány utánzata annak a finom és előkelő játéknak, melyet ebben a szerepében F, Csígházy Etel nyújtott.

f. m.

Jövő hét műsora.

Vasarnap este: »Romeo és Julia« (Berlet-szünet.)

Hétfőn: okt. 24-én bérlet 19 szám. »A« a tavalyi szezonban oly nagysikert aratott »Gyimesi vadvirág« népszínmű.

Kedden: okt. 25-én bérlet 20 szám »B.« »Jó falusiak« színmű. Irta: S a r d o u Viktor.

Szerdán: okt. 26-án bérlet 21 szám »C.« Dóczy Lajos bájos, idyllikus vigjátéka a »Csók.« Csütörtökön: okt. 27-en bérlet 22 szám »A.« Hubay Jenő operája »A cremonai hegedűs.«

Péntek: okt. 28-án bérlet 23 szám B. ujdonságul először. »Az oroszán vadász« operette. Irta és zenéjét szerzette: Verő György.

Szombat: okt. 29-én bérlet 24 szám »C.« »Az oroszán vadász, másodsor.

Vasarnap: okt. 30-án délután leszalított helyárrakkal: »Mátyas diák« vagy a cinkotai nagy itczé, este, rend-s helyárrakkal, bérlet-szünetben: »Havasi rémkitaly.« Dráma.

Eladó ondódi föld.

A néhai **Ujházy Károly ur** tulajdonát képezett ondódi föld, mely kataszterileg 4 hold 111 négyszög-ölet tesz, eladó.

Ez iránt **Des Combes Henrik** ügyvédnél **Piacz-utca 28. sz. a.** értekezhetni.

Nincs többé lábfájás,

sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat sem fagyos láb, sem lábégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét a **Dr. Hógyes-féle** az egész világon szabadalmazott **Asbest talpbéléssel** látja el.

Párja egyszerű 60 kr., kettős vastagságu 1 frt 20 kr. Az Asbest talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franco. Felvilágosítások és prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbest áru gyár betéti társ.

Viszonteladónak tetemes árengedmény :
Egyedüli elárúsító raktár Debreczenben :
BÉKÉS LAJOS.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy a párisi **Dr. BOITON**

Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégebbi bántalmakról is, főlegesen tehát **santal olaj** vagy **copaiva balzsam** mai kíséreltetni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton injectio ára 1 forint

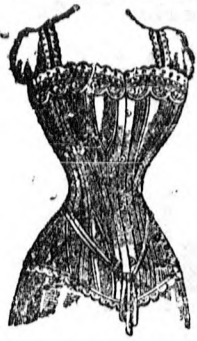
Magyarországi főraktár:

ZOLTÁN BÉLA gyógyszerháza Budapest,

V. Nagykorona-u 23 (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerháznál.

Postai megrendelések czime:
Zoltán gyógyszerháza Budapest.

A női szépség kecsességét egyedül a jó fűző emeli!

Első magyar

orvosilag elismert mű **mellfűző-gyára**

GOLDSTEIN KAROLINA

DEBRECZEN, Főtér.

Ajánlja a legjobbnak elismert, saját gyártmányu **alkalmi-, oldal- és hasfűzőjeit.**

Ezen **Matinée-fűző**, mely m. k. szabadalommal van ellátva saját találmányom. Számtalan orvos bizonyítja, hogy ezen fűző hivatva van némely rossz rendszer szerint készített fűző által előidézett testi betegségeknek elejét venni.

Vidéki megrendelések 6 óra allatt készülnek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy készlet és nagy választék.

Serravalló-China bora

v a s s a l,

orvosi tekintélyek, mint udv tanácsos. **Dr. Braun** udv. tanár **Dr. Drasche** tanár, udv. tan. lovag. **Dr. Kraft-Ebing** tanár, **Dr. Monti** tanár, lovag dr. **Mosetig-Moorhof** tanár, **Dr. Neuser** tanár, **Dr. Schanta** tanár, **Dr. Weinlehner** tanár által sokszor felhasználva és legjobban ajánlva.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem :

XI. orvosi congressus **Róma** 1894.

IV. Gyógyszerek és Chemiai congressus **Nápoly** 1894.

Arany érem :

Kiállítás: **Venécia** 1894., **Kiel** 1894., **Amsterdam** 1894.
Berlin 1895., **Páris** 1895.

Több mint 700 orvosi elismerés.

Ezen kitűnő, új életet gerjesztő szer, **kitűnő ize** miatt különösen gyermekek és asszonyok által kellemesen használtatik. $\frac{1}{2}$ literes üvegekben a frt 1.20, 1 literes üvegekben a frt 2.20. Kapható minden gyógyszerháznál.

Serravalló gyógyszerháza Triesztben,

gyógyszertár nagybani szétküldése.

Alapított 1848.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.
által a legújanyosabb árak mellett ajánljuk.

„COLUMBIA-DRILL”

Locomobil és gőzszéplőgépek készletek
2 1/2 egész 12 lóerős, szalma-kaszálógépek, here-csapó, tisztító-rosztok, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók.

Legjobb sorrelőgépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukortermorszók, darálóok, őrlő-malmok, egytemes székelykék, két- és háromvasútkék és minden egyéb hazai és külföldi gépek.

Részletek díjmentesen küldünk.

BAUER és TÁRSA cégénél
Debreczenben, II. Péterfia-u. 73. sz.

Alóírt föelárusító által több nagy nyeresemény között
f. év márczius hó 22-én

60,000 kor.

f. év április hó 6-án a

600,000 kor.

jutalomdíj fizetett ki.

LEGNAGYOBB NYEREMÉNY A LEGSZERENCSESEBB ESETBEN

EGY MILLIÓ KORONA.

Első osztályu eredeti sorsjegyek áral :

egy egész
6.— frt

egy fél
3.— frt

egy negyed
1.50 frt

egy nyolczad
75 kr.

A sorsjegyeket utánvétellel küldöm, de az összeg postautalványon vagy ajánlott levélben is beküldhető. A hivatalos tervezetet minden megrendeléshez ingyen mellékelem. A huzási jegyzéket minden további felszólítás nélkül a huzás megtörténte után azonnal beküldöm.

Sziveskedjek b. megrendelését mielőbb hozzám, mint a sorsjegyek eladásával megbízott föelárusítóhoz juttatni

Bihari Ede BUDAPEST,
Granátos-utczá 14.

Összesen kisoroltatik
13.160,000 korona.

100,000 sorsjegy
50,000 nyeresemény.

Ügynökök

olyanok is, kik miot ilyenek alkalmazásban vannak, felfogadok mindenütt községekben es járásokban fixfizetés és magasiutalek mellett egy szab. tárgy eladására, a mely tárgy minden gazdálkodó és privat egyéneknél nélkülözhetetlen. Az ügynökösködest mindenki, a kinek magánosoknál ismeretsége van, szabad idejében is gyakorolhatja. Ajánlatok **Wilhelm Werich** Prága 1487 — II. intézendők.

A kabai ugynevezett társasági gőzmalom szabad kézből eladó. — További felvilágosítást nyujt **M á r k u s** és **Schvartz** cég Debreczen Biedermann-palota.

Meghívás.

A Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet DEBRECZENBEN

1898. évi november hó 6-án délelőtt 10 órakor Hajdúvármegye székházában

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a szövetkezet tagjai meghivatnak.

T Á R G Y :

Az a'apszabályok módosítása.

Debreczen, 1898. október hó 15-én.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból: 23 §. A közgyűlésen egytől öt üzletreszszel bíró tag 1 szavazattal, hattól tíz üzletreszszel bíró tag 2 szavazattal, tíz üzletreszszel többel bíró tag minden további tíz üzletreszszel után ismét egy-egy szavazati joggal bír, ugy azonban, hogy saját betétei után tíz szavazattal többet egy tag sem érvényesíthet. A szavazat érvényességéhez a betéti könyv felmutatása szükséges.

Minden tag csak egy megbízást vállalhat magára, mely megbízást a közgyűlés előtt az elnöknek tartozik átadni

A megbízás csak tíz (10) szavazatra jogosíthat.

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.
Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára DEBRECZENBEN, (Tisza-palota.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Mómignard.

Irta: **Hugues le Roux.**

... Megkülönböztette valamennyi gyerekek között, akik a katedrása előtt az iskola padjain ültek; megkülönböztette a tisztaságért, szorgalmáért, illedelmességeért, meg azért is, mert bizonyos fajdalmas, szenvedő kifejezés volt a gyerek arcán. Az iskolába jövet és visszamenet a pajtasai lökdöstek, taszigáltak a fiúcskát, kiabáltak:

— Mómignard!... Hé, te Mómignard! Ez a szó mintha magában foglalta volna a kicsike sorsának egész titkát, az ő bánatának és a többiek örömeinek okát. A tanító nem értette és sokkal felsejebb volt, semhogy megkérdezte volna a szó értelmét a keze alá adott lármas iskolásgyerekektől.

Egy nap azonban fölbátorodott a polgármester titkárával szemben.

— Van az osztályomban egy fiúcska — mondotta — akit a pajtasai Mómignardnak neveznek. A trefa örömmel tölti el őket, a kicsikét pedig szomorítja. Mi jelent a »mómignard« szó e vidék tajnyelven?

A polgármester titkára csodálkozással nézett a piruló fiatal emberre. Kedve lett volna megkérdezni tőle:

— Hát mit tanítanak önöknek a tanítóképzőben?

De meggondolta, hogy egy tanító nem lehet olyan okos, olyan felvilágosodott, mint a polgármester titkára és lenéző szíveséggel felelte neki:

— A »mómignard«, tanító ur, olyan gyermek, akinek nincs apja... Mi a neve annak a fiúcskának?

— Gosselin.

— Oh, Gosselin! De hiszen az a Gosselin leány fia, aki Piquetnéhez jár vasalni. Nem találkoztál még vele, amint kosarában a ruhát vitte? Szép leány a Gosselin, valóban szép leány, gömbölyű, formás idomai vannak. De a szerelmek most már hába kerültek. Ugy látszik, az első csók nem valami édes ízt hagyott szájakájában.

A tanító csak ennyit tudott válaszolni:

— Persze... persze...

És a fejét csóválta. Ettől a naptól kezdve nagyon szeretett volna találkozni a »mómignard« anyjával, nem ama plasztikus okok keltették benne ezt az óhajtat, melyeket a titkár említett, hanem szeretete volna megmondani neki:

— Az ön kis fia kedves gyerek... Jól tanul... Figyelemmel kísérem... Embert nevelék belőle...

Talán azt is megszerette volna mondani, hogy ő maga is »mómignard« és hogy testvéreként szerette az üldözött gyereket. De ezt a dolgot nem vallotta meg magának; ügyetlenebb volt, semhogy föltarta volna valaki előtt, akár önmaga előtt is azt, ami a szíve mélyébe lakott.

Egy ízben, mikor kiállt az iskola elé, hogy lassan az érkező gyermekeket, megpillantotta a »mómignard«-t, aki átellenben a járdán kezén fogva közeledett egy fiatal nővel, aki simára volt fésűve s koszoruba fonva viselte a haját. A kőténye is nagyon tiszta volt s a kebelén keresztülkötött ibolyaszínű horgolt kendő elrejtette azokat az ingerlő idomokat, melyek a titkár urnak szemébe ötlöttek. Az iskolával szemközt megállt, hogy elbucuzzék a fiától. Megcsókolta a két arcán, komolyan mintahogy minden dolgát cselekedhette és vissza sem nézve, folytatta útját.

A tanító mégis üdvözölte, nagyon udvariasan s ő kétségkívül észrevette, mert mind a ketten elpirultak. A fiatal ember nem mert odamenni hozzá, nem merete megszólítani. Hogyan is szólította volna? »Asszonyom?« »Kisasszony?!« Nem tudta. A »kisasszony«-t nehéz volt kiejteni mind a fickók előtt, akik vigyorogva nézték, hogyan csókolta meg szégyenke a kis fiát. Az »asszonyom« megszólításnak pedig olyan színe lett volna, mint a könyörületességnek s ez talán sértette volna.

Mikor azonban a gyermek, a sapkáját illedelmesen megemelve, előtte elhaladt, a tanító nem állta meg, hogy meg ne kérdezze tőle:

— Anyád kísért el az iskolába?!...
— Igenis, a mamám, tanító ur — felelte Mómignard.

E napon a fiúcska irkájába a tanító hosszabb megjegyzést írt be, mint rendszeren. A megjegyzés így szólt: »Viselete példás szorgalma ernaedetlen, előmenetele kitűnő. — Ha Gosselin tovább is a megkezdett uton halad, nemsokára már az osztály élén fog állani.«

Kétszer is elolvasta e sorokat és a megkönnyebbülés öröme érezte. Mas szavakat látott a leirtak helyén. — Ugy tetszett neki, hogy a melegegedés e nyilvánítása egy igyekvő, pontos tanulóval szemben az anyához intézett bátorítás szava és a ti zta vonzalom kifejezése volt; a reménység egy sugára az élet utjára, amelyen olyan komolyan haladt ez az anya a keblén keresztbe kötött horgolt kendővel.

Masnap tanítás után visszatartotta Mómignard s megkérte tőle;

— Elolvasta anyád a megjegyzést, melyet irkad aljára írtam?

— Igenis tanító ur.

— És mit mondott?

— Azt mondta: »Megköszönöd neki.«

A tanító egy fejbőlintással fejezte ki helyeslését s ettől kezdve amilyen gyakran csak tehetette, a tanítványa irkájának alján nyilvánította vonzalmát. — Nem egyszer remélte, hogy majd választ is talál, hiszen a Gosselin tudott írni. Egy szóval csak köszönetet mondhatott volna neki. Ilyenkor aztán hogy megvigasztalódjék, a fiatal ember ezt gondolta:

— Nem mer. — De bizonyosan örömet szerez neki, hogy pártfogásomba vettem a fiát.

Január közepén Mómignard meghült. Olyan beteg lett, hogy anyjának egy napra le kellett mondania arról, hogy Piquetnéhez menjen napszámba; otthon maradt a lakásán és ápolta a gyermeket. Eleinte a tanító Mómignard pajtasait bizta meg a hirhozással. De a színes nebulók tiz eset közül kilencszer el felejtettek a megbízást, vagy ki nem elégitő választ hoztak, ilyformát!

— Anyja azt mondja, alighanem nagyon náthás...

Elhatározta, hogy maga megy el tudakozni. Nem természetes-e, hogy a tanító meglátogatta beteg tanítványait! — A főbevalói csak megdicsérhetik ezt az éber gondoskodást. — Mégis már háromszor is elment a Gosselin ajtajáig és egyszer sem mert bekopogtatni.

Egy este aztán nekibátorodott.

Megpillantván a tanítót, az anya csaknem akkora zavarba jött, mint a mennyire a vendég is feszélyezve érzé magát, a ki pedig annyira kijött volt a sodrából, hogy csak egy perc múltán emelte le a fején felejtett kalapot. — A gyermek már lábadozóban volt.

— Csak az busítja — mondta az anya — hogy a pajtasai nagyon sok mindent tanulhattak, a míg ő itthon volt, Ha rá hallgatnék, már holnap elbocsátanám az iskolába; de az orvos úgy rendelte, hogy pár napig a szobában tartsam.

A tanító nem gondolkozott sokat, hanem hirtelen fölbuzdulásban ezt felelte.

— Akarja, hogy eljőjtek őt tanítani, csak pár perczre ket-három este egymásután? Értelmes gyerek az ön fia Hamar utóleri majd a társait.

Amre a Gosselin így válaszolt:

— Ön nagyon is szíves...

Magában pedig azt gondolta

— Mit mondanak majd az emberek?

De a fiatal emberben felébredt a bátorság, a felenek bátorsága. Föltette magában hogy rakényszeriti akarát a Gosseliure s kijelentte:

— A saját gyönyörűségemért teszem. A legjobb tanítványom.

Rövidke ebédje után minden este eljött pár perczre a Gosselinhez, meg kis fiához. Leült az egyötlen ágy mellé, melyben az anya és a gyermek egymás mellett aludták át az éjszakákat. Magyarázta az igenevek rejtelmes-

ségeit, előszámlálta a nevezetes történeti események évszámait.

A Gosselin ezalatt a lámpa tulsó oldalánál varrogatott. Egyetlen egyszer sem emelte föl szemet a varrásáról: csak mikor a tanító jött, akkor nézett rá, hogy jó napot mondjon s mikor elment, hogy a »köszönöm« szót elrebegeje. De figyelmesen hallgatta. — Valami édesség lebegett hármójuk körül ez estéken. Azt lehetett volna hinni, hogy ez a ház közös lett nekik, hogy ennek a nőnek van férje ennek a gyermeknek van apja, ennek a magánosan álló embernek van családja. Am azért sohasem esett közlük egyetlen szó sem, mely e gondolatot kifejezte volna. A csendességben röpködtek körülök a szók. Ilyenkor aztán úgy tetszett nekik mintha megeyhült volna a levegő szobában s a tanító hosszabb nyujtotta leczkéit.

Egy reggel hivatalos levelet hozott neki a levélhordo; a tanfelügyelőség pecsetje volt a borítékon. Mindig aggodalom szállta meg az ily hivatalos közlések felbontása közben. Es ezúttal földig volt sujtvja, midőn elolvasta. A tanfelügyelő ezt írta neki:

»Névtelen föjelentésből arról értesültem, hogy ön, megfledkezve hivatásos kötelességeiről és arról a szigoru erkölcsösségről, melyben a tanítónak példát kell mutatnia, összes tanítványai szüleinek tudtával estéinek leg-többjét egy rosszhirű személynel tölti, kit a tisztességes emberek kizártak saját körükből. A botrány megszüntetésére immar nem elég, hogy ezeket az illetlen látogatásokat félhen-hagyja.«

Vegye rá a kérdéses személyt, hogy távozzék arról a vidékről, Ellenestben el vagyok határozva előterjesztést tenni aziránt, hogy ön hivatalból athelyeztessék s egyuttal a rangsorban is egy fokkal lejjebb tétessék. Jolibois tanfelügyelő.«

A gyerekek már régen ott ültek az iskola padjain. Dobogni kezdtek nehéz cipőikkel és halkan suttoztak egymás közt. De a tanító nem ütötte föl a fejét.

Egyszerre megszólalt:

— Vegyétek elő Franciaország történetét, írjátok le belőle Dagobert király uralkodását. Az elsőt, aki köztetek megmoczczao, kilököm.

Annyi tekintély, olyan szigorúság csendült meg hangjában, hogy a gyerekek elamultak; sohasem hallottak még ilyen hangot ettől a szelid embertől. Egy pillanat alatt helyreállt a csend, a tanulók valamennyien irkák fölé hajoltak. Maga a tanító két levelet írt meg; az egyiket a tanfelügyelőnek s ebben kijelentette, hogy kéri az áthelyezést es a lefokozást, amellyel fenyegették; a másikat Mómignard anyjának írta.

Igy hangzott:

»Gosselin kisasszony, a látogatások miatt, melyeket kifogástalanul tisztességes szándékkal tettem önnél, rosszul itélek meg mindkettőnket. A tanfelügyelő tudatta velem, hogy önnek vagy nekem el kell hagynunk e vidéket. En hát áthelyezésemet kérem tőle. Meg őt esztendőm van hára, hogy eleget tegyek a kötelezettségek, melyet a kiképeztejemért a közoktatásügyi kormányzattal szemben vállaltam. Hajlandó ön addig rám várni? Őt év mulva beadom a lemondásomat, független ember leszek, jogom lesz nevemmel megkínálni önt és a fiát.«

A tanítás után elvitte ezt a levelet a Gosselinhoz, olyankor, amikor tudta, hogy nincs otthon, mert a munkáját vittefel a megrendelőkhöz.

— Ezt a levelet átadod anyádnak — mondta a gyermeknek.

Es gyorsan sarkonfordult; félt, hogy elarulja a fölindulását.

Ez este elfelejtett ebédelni. Gondolatba mélyedt. Szenvedett és mégis boldognak érezte magát elhatározásaért. Jótormán nem is haragudott a beestelenekre, akik őt fejlejtették, az ostobákra, akik sujtozták, anélkül, hogy meghallgatnák.

— Holnap megkapom a választ, az igenlő választ — mondta magában. — Szívemre teszem és várunk majd egymásra.

Réggel nem valami nagyon csodálkozott

azon, hogy Mómignard-t nem látta az osztályában.

— Nagyon meg lehetett lepve és meg is rendíthette az eset az én édes szeretőmet, gondolta. Időt kell engednem neki a válaszadásra.

A városi szolga megjelenése sem okozott felindulást a tanítónak. A szolga azt jött neki megmondani, hogy majd ha a tanítást elvégezte, menjen föl a polgármesteri hivatalba.

— Az ügyem miatt hívnak — gondolta. És nyugodtan indult el a városháza felé.

Az első emeleten a polgármesteri hivatalban szokatlan sürgölődés volt. A polgármester, a titkara s két másik hivatalnok halkán tanácskoztak együtt. Mikor a tanító a lépcsőn fölérkezett, a titkár elébe sietett, miközben így szólt:

— Ó majd fölvilágosít minket az újról, Járt hozzajuk . . .

— Hát nem tudja! . . . A Gosselin! . . . Az éjszaka megfojtotta magát a kis fiával együtt . . . Rongyokat dugdosott az ajtó alá és szemet gyujtott egy serpenyőben . . . Bolond fejű, örültségi rohamba tehető . . .

— Hjab, hiába! — szólt közbe a polgármester. — Ez a leány rosszul kezdte az életet, rosszul is kellett hát végeznie.

KÖZGAZDASÁG.

Kereskedelmi és iparkamara köréből.

A m. kir. szabadalmi hivatal a debreczeni keresk. és iparkamara-hoz a következő szabadalmi leírásokat küldte be:

Ujtás önműködő göröggyönyökön. Több részű dakörűd. Karbidtartó doboz. Lemezese-relő készülék fotográfia kamarák számára. Ujtás hordó tölcésereken. Ujtás tizedes mérlegeken. Ujtások a tojások konzerválására szolgáló készülékeken. Billentyűs hangszereken a kezek keresztelésének elkerülésére alkalmas berendezés. Cigaretta tömőgép. Szap pangyártáshoz való zuzó és keverőgép. Vasból készült állványbak. Javitott gázgép. Üveg-töltőgép és dugasoló gép. Ujtások spirál fűreszeken. Padiózat gyaluló illetve simító gép. Szerkezet menetjegyeknek utközben való megörzésére. Kengyelvásra erősíthető acetylén-lámpa. Kétesuklós zabola ruganyos orrlancezsal.

Mindazok, a kik a szabadalmak iránt érdeklődnek azok leírását és rajzait kamaránknál megtekinthetik.

A m. kir. kassai III. honvédkerületi parancsnokság a munkási m. kir. honvéd helyőrségi kórház vendéglősszerű elemezésének egy vagy három évre való biztosítása czéljából f. é. november 2-án nyilvános árlejtést tart. A vállalkozni akarók a feltételeket kamaránknál megtekinthetik.

A földmívelésügyi m. kir. miniszter közhirre teszi, miszerint a B e r l i n b e szánt magyarországi friss hús küldeményeket állami állatorvos által kiállított és hiteles nemet fordításban is mellékelt olyan bizonyítványnak kell kísérnie, mely igazolja, hogy a bevitt és közegészségügyi szempontból új vizsgálat alá vett hús olyan állatból származik, mely a levágás előtt élő állapotban megvizsgáltatott és ez alkalommal felismerhető betegségtől mentesnek találtatott.

A cs. és kir. közös külügyminiszter ur tudatja, hogy a Romániában előírásitandó ásványvizek bevitele csak akkor engedtetnek meg, ha egy hites román vegyész által vegyelemezettnek, mely vegyelemezésről bizonyítvány állítandó ki.

A m. kir. dohányjövődék központi igazgatósága az 1899 évre esetleg 3 évre szük-

ségelendő, mintegy 400000 méter lenkócvászon beszerzésének biztosítása czéljából f. hó 25-i lejárattal Budapesten (V. Kálmán u. 20) nyilvános árlejtést tart, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

A cs. és katonai ellátási raktár Nagyváradon f. hó 28-án nyilvános árlejtésen eladja az ott és Debreczenben összegyűlt ágyszalmát, valamint a Nagyváradon levő gyapjú anyagok és ágyneműek tisztítását vállalkozónak kiadja.

A m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas és aczélgéár igazgatósága az 1899 évi különféle szennemek szükségletének biztosítása czéljából f. é. november 3-i lejárattal nyilvános árlejtést hirdet.

A cs. és kir. hadügyminiszterium 100000 raktár zsákot szándékozik vásárolni, melyből 70000 db. Bécsbe, 30000 darab pedig Budapestre szállítandó. A vállalkozók ajánlataikat f. év november 15-ig beadhatják. A feltételek kamaránknál megtekinthetők.

A magyar királyi államvasutak üzletvezetősége Miskolcra az 1899 évre szükséges kavicsok, határkövek, műkövek ajtóközszobók fedőlemezek stb. szállításának biztosítását czéljából f. hó 31-i lejárattal nyilvános árlejtést hirdet, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

CSARNOK.

Képzeld el a többit.

(Jean de la Bréte.)

Franziából fordította: dr. Kósa Zsigmondné

Folytatás.

XXII.

Luczern, augusztus 1-én

Miután egyszer még csak határoznom kell, ma reggel magamban kicsónakaztam a tóra. A Pilatus ormán egy felbő lebegett, nem volt se szürke, se kék, se rózsaszín, se lila, de valami bubájós keveréke e színeknek. Egy percze egész rózsaszín lett, azután hirtelen elvált az oromról mintha a hegy királya előtt megemelné fővegét. A napsugarak mint aranyos dardák szeltek át a ködöt, és egyszerre előtűnt egy napfényes kis falucska a hegy oldalában.

Mily mesével magyarázták volna meg a régi görögök e természeti tüneményt, minő istenek, nymphák vagy faunok szerepelnének benne? — Minő alak lépett volna ki megtestesülve a Pilatus sziklaiból, hogy emberi képzelődésünket kielégítse.

Ilyforma kérdések között eszembe jutatták az ó görögök költői életmódját az Ache-loüs partjain. Kis országokban elve el voltak telve a szép, a költészet, a muzsák szeretetével . . . a gyámom és a kapitány, — édes istenem nincsenek azok semmivel se eltelve.

Egy dühös hellenista szomorúan beszélt nekem mennyire csalódott midőn Görögországban utazva a mai görögöket megismerte — mily kicsinyesek, őket látva az ember kételkedik nagy múltok felett.

— Azt hinné az ember Gascognádokat olvas! —

— Ugyane benyomásokat nyerte Palesztinában.

Mily rövidlátó, hidegkedélyű ember lehet aki így itél. Az epos, a gondolat a mysteriumok mértani ábrákba önthetők-e? Annál magasabbabbak mennél szűkebb határokkba szorult nép irta, érezte azokat annál jobban bizonyítják a gondolat végtelenségét a külső korlátokkal szemben.

Hogyan gondolkozna Perseus mindeme dolgok felett? gondolom igazat adna nekem, ez volna utolsó menedéke, ha minden ellenve-

tésére ráczáfólnék. Végre is nem valóhatom mert mai gondolataim felett meg nem vitatkozhattunk. Ismerősöket meot Axenstrasseba felkeresni, és későn jó haza, holnap megmászszuk a Pilátust, hol lesznek máor akkor mai gondolataim.

Kilépve csolnakomból, eltelve régi pogány emlékekkel, egy ideig nagyon emelkedett hangulatban voltam. Szegény gyámom volt az első áldozat szembe megtamadtam.

— Miért nem hasonlít maga gyámom a görögökhöz, kikkel ma reggel társalogtam?

— Görögökkel társalogtál? — ma reggel — hogyan, hol jöttél össze velük? hogy mertél ily dolgot az én tudtom és beleegyezésem nélkül cselekedni? —

— Nagyon megtetszettek; azután utazás alkalmával sok szabad! —

— Hogy volna szabad! Hát már természetes jól neveltségedet is elveszítet Iona, hogy ily hallatlan dolgokat művelsz?

— A szerelem hatása! — Galathea meg-elevenedik mint ahogy Eros tudós fejtegetője monda.

— Hol tálkozottál ez emberekkel?

— Együtt csolnakáztunk ma reggel!

— Csolnakáztatok! — ez hallatlan. És mit mondtok hogy nevetlen tolakodásukat meg magyarázzák?

— Hogy mit mondtak? Nagyszerű dicsőítők tartottak. Elebb is finomak, költőiek és választékosak voltak, ez már maga felér egyszónoklattal. Legelebb is hős munitokról beszéltek, büszkén mutatták kis hazájok sebeit, győzelmeit. Azután hosszabb fejtegetésben elmondották művésztől történetét, leirtak forró szabad kéjes életmódjukat. Sokat beszéltek az utolsó dologról batyám. Már felkészültem, hogy peplumba burkolózva saudalókat öitsek, hajamat illatoz szalagok és virágfüzérékkel díszísem, és kövessem őket az Aegeusi tenger partjára. De kétezer esztendőt hátra felé atagorni oly feladat, mely meghaladta gyenge erőmet.

— Soha se tudsz komolyan beszélni — gondolhattam volna, hogy drága görögjeidet valami szeszélyes képzelet varázsolta eléd.

— Képződtem — biztos benne gyámom talán igazán átéltem e perczeket és csak úgy tűnik tel mint egy szép álom kép!

Micsoda szörnyű bünt követtem el ártatlan szavaimmal nem tudom, de gyámom, egy egész zsírat anetheniáját dörögte szegény fejemre.

Mintegy varázsütésre egy nagy góttiveztü teremben találtam magamat, finom világ fias püspökök, és ránczos képű hősakái tónsuras anachoréták között. De legyen az finom püspök legyen az meztelábás barát egy forma hévvel tamadtak reám, míg én kápolnaalaku zsöllyéik és egyszerű fazsámolyaik érdekes czifra faragványait bámulham.

Mint végső ítélet a zsinat kimondá hogy hogy bizonyos vállrojtos kapitány, felette czélszerű eszköz, tuláradó képzeletem a helyes mederbe szoritani. A zuhatag mely eddig életem képmasa volt átváltozna csörgödező csacsogó kicsi patakka, vége a tulcsapongó ugrásoknak a rázkódásnak, az én életem is legyen olyan mint mindenki másé.

Minden reggel Perseus e patakocskában fürösztli lábait, nagy kegyesen biztosít változatlan szerelméről, és együtt kéz kezben folytatjuk utunkat mint más tisztességes unalmas házaspárok. Kiugrani a csendes mederből de hogy jutna észébe, ha én nyugtalankodnám fölényi mosollyal egy virágot szakítana és szánó udvariassággal nyujtana nekem. Mily gyönyörű idyll és mily felségesen unalmas.

— Néhány nap mulva elvárom határozatod Iona! Örökké nem veze-heted ez ifjut orránál fogva.

— Azt hiszi, oly nagyon áhitozik a véglege börtönre — kérdém gúnyosan.

— Mit akarsz ezzel mondani?

— Csak annyit, biztos e benne, hogy most miután jellemem anulmányozta. meg mindig eg a szíveben, a halhatatlan szerelem?

— Nem látom hogy modora változna irányodban. Mindig egyformán kedves és udvarias, szigoruan betartja a hatásokat amint

al is vártam tőle, te teljesen szabadon válasszhatasz.

Mily hajmeresztő módon ítéltet egy jól értesült gyám a szerelemről.

Hát nem látja hogy e távolmaradás egymástól a legnagyobb bizonyítéka miszerint szerelmünk nem szándékozik az eget ostromolni?

Nem ismételhetem eléggé, Ilona menyinyire tetszik nekem a fiatal katoná. Ha véleményem valemit nyom a latba, ezennel tudtadra adom, hogyoo kedvelem Hanvec kapitányt.

Roppant sokat nyom! — felelém élénken.

Jól van, mondá kezeit dörzsölve, tehát a kapitány egy derék kedves fiu.

Derék s kedves, ismétlem én, mint gyamom visszhangja.

— Folyt. köv. —

Különfélelek.

Különbég. — Sárossyék igen jó házasokban einek. Az asszony mindenben helyesli az ura nézeteit.

Ami azt illeti, én jobban ismerem családi viszo yaikat és ugy tudom, hogy a férj helyesli mindenben neje nézeteit.

Hirdetés. Franciaia lapban olvassuc a következő hirdetést:

Eladó

egy majom, egy kutya, és két papagály. Igen olcsón adom, miután ferjhez megyek és nincs többé szükségem ez állatokra. Ajánlatok «Szen-de» czim a att.

Pistike: Papa, szeretném, ha léány lennék.

Papa: Miért?

Pistike: Mert akkor nem kérdezné

mindenki tőlem azt, hogy mi lesz belőlem, ha felnövök.

Bukvány ur pénzügyi sikerei meglepőek.

— Meenyiben?

— Ő maga sokszor beszélt nekem, hogy a mikor kezdte, nem volt többje 10 azaz tíz forintnál. Tegnap pedig azt hallottam, hogy százezer forint adóssággal csődbe került.

Mükedvelő író: Mi a legfőbb kelleke egy fiatal írónak, hogy vigye valamire? Öreg csont: Gyenge étvágy!

Eladó föld.

425 katasztrális hold föld, melyből **30 hold dohánytermelési engedélyvel, 13 hold szőlőtelepítvény** (ez még 37 holdon folytatható), a rajta levő gazdasági épületekkel együtt minden órán **eladó.**

Értekezhetni a tulajdonos **Kiss Sándorral** a Vértesi-tanyán.

A leghatásosabb füvekből van készítve.

HEUREKA!

Az egyedüli gyógyszer: **reuma, podagra, köszvény és egyéb végtag fájdalemak** ellen. Az a szer már ezer és ezer — még a legkétségbeejtőbb — esetben is **gyökeres gyógyulást** hozott és ezért orvosi szaktekintélyek a legmögleggebbm ajánlják. —

Egy nagy üveg ára 1 forint 50 kr.

1 kis üveg 80 kr.
(Utánvétellel 30 krral drágább.) Valódi állapotban a feltaláló és főraktárosnál **Dr. O. WALDING-nál** kapható. — **Stuttgarth, Gaisburgstrasse 14.** Egy kísérlet Heureka reuma elleni szeremmel felül-mul minden várakozást.

Kitünő bedörzsölésre való szer.

Ovakodjunk az utánzatoktól.

Az itt felsorolt bajokban legjobban ajánlható.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték **III. Sorsjáték** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. — **A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium** által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.
Harmadik Sorsjáték.
100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény.

Első osztály Betét 12 korona. Huzás: 1898. nov. 17. és 18.	Második osztály Betét 20 korona. Huzás: 1898. decz. 14. és 15.	Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: 1899. jan. 10. 11. és 12.	Negyedik osztály Betét 40 korona. Huzás: 1899. jan. 31 és febr. 1.	Ötödik osztály Betét 32 korona. Huzás: 1899. febr. 22. és 23.	Hatodik osztály Betét 24 korona. Huzás: 1899. márcz. 15-16i apr. 12-ig.
Nyeremény 1 a 60000 1 a 20000 1 a 10000 1 a 5000 3 a 2000 5 a 1000 8 a 500 30 a 300 50 a 100 2000 a 40 8900 nyer. Kor. 240000	Nyeremény 1 a 70000 1 a 25000 1 a 10000 1 a 5000 3 a 3000 5 a 2000 8 a 1000 20 a 500 60 a 300 8900 a 80 4000 nyer. Kor. 477000	Nyeremény 1 a 80000 1 a 30000 1 a 20000 1 a 15000 3 a 10000 5 a 5000 8 a 2000 10 a 1000 70 a 500 4900 a 130 5000 nyer. Kor. 898000	Nyeremény 1 a 90000 1 a 30000 1 a 20000 1 a 15000 3 a 10000 5 a 5000 8 a 2000 10 a 1000 70 a 500 3900 a 170 4000 nyer. Kor. 934000	Nyeremény 1 a 100000 1 a 30000 1 a 20000 1 a 15000 3 a 10000 5 a 5000 8 a 2000 10 a 1000 70 a 500 3900 a 200 1000 nyer. Kor. 1061000	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1.000.000 (Egy Millió) Nyerem. 1 a 600000 600000 Kor. 1 a 400000 400000 (nyer. 1 a 200000 200000 1 a 100000 100000 1 a 60000 60000 1 a 40000 40000 2 a 30000 60000 3 a 20000 60000 20 a 10000 200000 50 a 5000 250000 400 a 2000 800000 720 a 1000 720000 1000 a 500 500000 27800 a 200 5560000 30.000 nyer. és díj 9.550.000

Az I. osztály huzása 1898. november 17. és 18-án lesz. A huzások a **Magyar királyi ellenőrző hatóság**, és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1898. Október hó 23-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.

1101/1898. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbrósnak V. V. 363/3 1898. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Fischer Adolf debreczeni lakos részére Tóth András debreczeni lakostól 164 frt 96 kr. tőke, ennek 1898. évi Augusztus hó 1-ső napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 40 frt 93 kr. perköltség erejéig 1898. évi augusztus hó 24-én bíróság lefoglalt és 806 frt 40 kr-ra becsült kész szűrők, butorok és egyéb ingóságok **1898. évi október hó 25-én d. e. 10 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Méliusz-tér 14 sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1898 évi október hó 15.

Bódogh Zsigmond
bir. kiküldött.

Legnagyobb nyeremény
legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény
JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Korona
1	Jutalom 600000
1	nyer. á 400000
1	" " 200000
2	" " 100000
1	" " 90000
1	" " 80000
1	" " 70000
2	" " 60000
1	" " 40000
5	" " 30000
1	" " 25000
2	" " 20000
3	" " 15000
31	" " 10000
67	" " 5000
3	" " 3000
432	" " 2000
763	" " 1000
1238	" " 500
90	" " 300
31700	" " 200
"	" " 170
"	" " 130
15650	" " 100
"	" " 80
"	" " 40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

Rendelőlevél levágandó

Török A. és Társa uraknak Budapest.

Kérek részemre..... I. osztályu magy. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget.....frt } utánvételre kérem } A nem tetsző törlendő.
nostantárvánnyal küldöm. }

Pontos cím.

A harmadik nagy magy. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 újból **50,000**
sorsjegyre nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész 1-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6.— frt
" fél " " " " 3.— "
" negyed " " " " 150 "
" nyolcad " " " " —75 "

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenehetik.

Kérjük a **rendelvényeket mielőbb**, legkésőbb azonban **f. é. október hó 29-ig** hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS T^{SA}

a m. kir. szab. osztálysorsjáték
főelárusítói

BUDAPEST, V., Váci-körut 4/a.

A nagy Krach!

New-York és Londonban az európai államokat sem hagyták érintetlenül és ebből kifolyólag egy nagy ezüstáru gyár indítatva érezte magát, hogy összes készletét csakis a munkadíj csekély megtérítése ellenében elárulja. Fel vagyok hatalmazva, ezen megbízást eszközölni. Ennek folytán **6 frt 60 krért** küldöm bárkinek a következő tárgyakat:

6 darab legfinomabb asztali kés valódi angol pengéjű,
6 darab amerík. szab.-ezüst-villa egy drból állólag,
6 darab amerík. szab.-ezüst-evőkanal,
12 darab amerík. szab.-ezüst-kávéskanal,
1 darab amerík. szab.-ezüst-levesmérő,
1 darab amerík. szab.-ezüst-tejmérő,
2 darab amerík. szab.-ezüst-tojástörő,
6 darab angol Victoria-aljtányér,
2 darab határos tábla-gyertya tartó,
1 darab teaszűrő,
1 darab legfinomabb cukorszűrő.

44 darab összesen 6 frt 60 kr.

A fenti 44 darab ezelőtt 40 frtba került, és most ezen tárgyak **6 frt 60 kr.** leszállított árban kaphatók. Az amerík. szab.-ezüst teljesen fehér érez, mely az ezüst színet 25 évig megtartja, s ezért jótállás vállalatik. Bizonyítékul annak, hogy ezen hirdetés

nem szédelés,

kötelezem magamat, mindenkinek, kinek az áru nem tetszik, kifogás nélkül az összeget visszaadni, ép ezért ne mulassza el senki a kedvező alkalmat megragadni, hogy ezen remek garnitúrát megrendelje, mely még azon kívül igen alkalmas

pompás lakadalmi és alkalmi ajándék
is, úgy mint minden jobb háztartáshoz.
Kapható csakis

A. HIRSCHBERG'S

Hauptagentur der vereinigten amerik. Patent Silberwaaren-Fabrikon

Wien, II., Rembrandtstrasse 198 — Telephon 7114. sz.

Szétküldés a vidékre utánvét, vagy az összeg előleges beküldése mellett.

Tisztítópor hozzá 10 kr.

Valódi csak az itt látható védjeggyel (egészségi ércz)

Kivonat az elismerő iratokból

Küldeményt megkaptam és avval igen megvagyok elégedve, kérek még egy remek garnitúrát 6 frt 60 krért

Kolozsvár, 3 exell. Bánffy báróné.

A küldeményt megkaptam és igen meg vagyok vele elégedve.

Gáád, 1898. szept. 1.

C. Chotek-Gudenus grófné.

A mintával nagyon meg vagyok elégedve és kérem az egész collectiót.

Sopron,

Marshall báróné.

BRÜNNI

POSZTÓ

gyapjuszövet

maradékok is.

közvetlen, legolcsóbb beszerzési forrás izléses legújabb és kitűnő gyártmányoknak!

Kérjen Ön

őzi és téli szövetek, Palmerston, Kammgarn Cheviot és legjobb loden szövetek stb.-ből tartalmazó collectiót a cs. kir. szab. finom posztó és gyapjuszövet gyár raktárából

Moriz Schwarz
Zwittau (Brünn.)

Legcsekélyebb méret is adatik. Nemtetsző visszavétetik. Minták bérmentve. Küldés utánvétellel.

Ezer elismerés.

Minták, melyre nem történik megrendelés visszavétetik.